

ШАХ МАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА

10

БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
1966

ИЗ ЖИВОТА НА СЕКЦИИТЕ

II МАЙСТОРСКИ ТУРНИР В ТЪРГОВИЩЕ

За втора поредна година вече се увенчават с положителен резултат усилията на шахматистите от Търговище. Организиранят от ОС на БСФС и ОСПС в чест на годишнината от Девети септември майсторски турнир бе проведен отлично. Участваха 6 кандидат майстори и 6 първоразредници. Отново в състава на турнира не личи и мето на нито един майстор. Може би организаторите на турнира в Търговище считат, че подготовката на техните шахматисти не е още достатъчна за по-висококвалифицирана проверка.

Въпреки това, двама от гостуващите

кандидат-майстори — Лянгов (Пд) и Ангелов (Шн), се оказаха не по-малко строги екзминатори от който и да било майстор. Заели по убедителен начин първите две места, Лянгов и Ангелов покриха шахмайсторски бал. До същата норма стигна и класираният се на трето

место д-р Ценов, който показва добра спортна форма.

От първоразредниците най-успешно се представи Радев, който набра необходимите 6.5 т. за получаване на кандидат майсторско звание. Правилно и целесъобразно се оказа включването в турнира на юношите Петров и Симеонов, от които с основание може да се очаква повече.

Окончателната оценка на турнира би била непълна, ако не отбележим още веднаж неговата безупречна организация. В това отношение турнирът в Търговище може да служи за пример.

Н. Б.

Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	т.
1 Ив. Ангелов	★ 1/2	1	1	1	1	1	1	1	1/2	1	1	1	10
2 П. Лянгов	1/2	★	1	1	1	1	1	1/2	1	1	1	1	10
3 Н. Ценов	0	0	★	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	8 1/2
4 Р. Радев	0	0	0	★	0	1	1	1/2	1	1	1	1	6 1/2
5 Г. Тодоров	0	0	1/2	1	★	0	1	1/2	1	1	0	1	6
6 Ив. Николов	0	0	0	0	1	★	1/2	0	1	1	1	1	5 1/2
7 В. Димитров	0	0	0	0	1/2	★	1	1	1	1	1	1	5 1/2
8 Ст. Русев	0	1/2	0	1/2	1/2	1	0	★	0	1	1/2	0	4
9 Бл. Петров	1/2	0	0	0	0	0	0	1	★	1/2	1/2	1	3 1/2
10 Й. Симеонов	0	0	0	0	0	0	0	0	1/2	★	1	1	2 1/2
11 П. Младенов	0	0	0	0	1	0	0	1/2	1/2	0	★	0	2
12 В. Гадев	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	★	2

„ЛОКОМОТИВЦИ“ НЕ ИЗОСТАВАТ

мс СТЕФАН МЕЧКАРОВ

Майсторският турнир на физк. дружество „Локомотив“ (София) се състоя в приветливата почивна станция край село Бели Искър, Самоковско.

След крайно упорита борба първо място извоюва км. Петър Лянгов — с 9 т. от 11 възможни (4 ремита). Следват: 2. К мс П. Козаров, 8.5 т. (5 ремита), 3—4 км. С. Бохосян и км. Хр.

Геренски — с по 8 т. и т. н.

Петър Лянгов, Саркис Бохосян и Христо Геренски покриха нормата за майсторски бал, а първоразрядникът Димитър Ангелов — нормата за кандидат-майстор.

Успехът на км Петър Лянгов е заслужен. Въоръжен с шателно разработен дебютен репертуар, той играеше

здрав, позиционен шах, без излишни рискове, а и тактически бе на висота. Както се очакваше, отлично се представи и мс Петър Козаров. Шахматист с агресивно-позиционен стил и отлична дебютна подготовка, той прояви известни несигурност само в реализацията на малки позиционни преимущества в ендшпила и това му струва ценна половина в партията му с Д. Ангелов. Бохосян и Геренски достигнаха майсторския бал по различни пътища. Докато Бохосян започна много добре и едва в предпоследния кръг отстъпи място на Козаров.

Геренски стартира със загуба срещу Бохосян, но повече не изпита гореста на поражението. Пипков е много добре теоретически подготвен и с конкретен подход към противниците си, а К. Ангелов трябва да поработи сериозно за разширяване на дебютния си репертуар. Приятно изненада с високите си морално-волеви качества и издръжливост първоразредникът Д. Ангелов.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	т.
1 П. Лянгов	★ 1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1	1	1	9
2 П. Козаров	1/2	★	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	8 1/2
3 С. Бохосян	1/2	0	★	1	1	1	1	1/2	1	1/2	1/2	1	8
4 Хр. Геренски	1/2	1/2	0	★	1/2	1	1	1/2	1	1	1	1	8
5 Л. Пипков	0	1/2	0	1/2	★	1/2	0	1	1	1	1	1	6 1/2
6 Д. Ангелов	0	1/2	0	0	1/2	★	1	0	1	1	1	1/2	5 1/2
7 К. Ангелов	0	0	0	0	1	0	★	1	1/2	1	1	1	5 1/2
8 С. Стойчев	0	0	1/2	1/2	0	1	0	★	1/2	0	1	1	4 1/2
9 М. Цветков	1/2	1/2	0	0	0	0	1/2	1/2	★	1/2	1/2	1	4
10 Р. Панев	0	0	1/2	0	0	0	0	1	1/2	★	0	1	3
11 В. Върбанов	0	0	1/2	0	0	0	0	0	1/2	1	★	0	2
12 Д. Николов	0	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	1	★	1 1/2

ШАХМАТНА МИСЪЛ

БРОЙ 10

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ

ЗА ОЗНАМЕНУВАНЕ НА ВЕЛИКАТА ГОДИШНИНА

Всички съветски хора се готвят да посрещнат достойно приближаващата се историческа дата — петдесетгодишнината на Великата октомврийска социалистическа революция. Две цифри 1917—1967 все по-често се срещат по страниците на вестници и списания, в плановете на предприятия и заводи. Оглеждайки се назад, целият съветски народ, горд от достигнатото, проправя пътя напред към комунизма.

Как ще ознаменува съветската шахматна организация великия юбилей? Този въпрос се обсъжда оживено от шахматната федерация на СССР и целия наш актив. Разработена е обширна програма за масови и спортни мероприятия, обединени под общото название „Шахматен фестивал на СССР“. Вече предложенията на федерацията получиха одобрение и за тях е осигурена необходимата финансова база. Пристъпено е към подготовката на фестивала като към първостепенно и много важно дело.

В програмата на фестивала влиза провеждането на редица международни съревнования. През лятото на следващата година в Москва ще се състои „Турнир на XX век“, с участието на 18 гросмайстори. Има се предвид, че победата в него ще си спороват всички асове на нашето съвремие, най-добрите съветски и чуждестранни шахматисти. Предполагаме, че в този турнир любителите на шахмата ще видят световния шампион Петросян, екссветовните шампиони Ботвиник, Смилов и Гал, всички участници в мачовете на претендентите начело със Спаски, Найдорф, Решевски, Фишер, Глигорич.

Малко по-късно ще се проведе серия международни турнири в столиците на съюзните републики: Киев, Минск, Рига, Тбилиси. Международният турнир в памет на стария комунист и известен майстор Александър Илич — Женевици ще се проведе в Ленинград, където той е живял и работил и където загина през страшната 1941 година.

Запланирани са международни срещи и за шахматистките и голям юбилейен конкурс за съставяне на задачи и етюди.

По нов начин ще се проведе първенецът на Съветския съюз. То ще започне с масови турнири в предприятия, учреждения, учебни заведения и колхози. Очакваме, че броят на участниците в първенството през този начален етап ще достигне 2 000 000 души. Ще последват подобни състезания в районите, градовете и областите. В следващите етапи ще се включват постепенно все

повече силни шахматисти. Във финала, който ще се играе по швейцарската система, ще вземат участие най-добрите гросмайстори в страната. На победителите и победителките ще бъдат дадени звания „Шампион на Съветския съюз“, ще бъдат връчени златни, сребърни и бронзови медали. Организира се преглед на шахматната работа в областите и републиките. Най-добре работилите клубове, секции и федерации ще бъдат премирани и записани в почетната книга на шахматната федерация на СССР.

Учредява се специален юбилейен медал, с който ще се награждават най-добри те обществени деятели и организатори на съветския шахмат, които в изживяли голям труд в създаването на отечествената шахматна школа. През лятото на 1967 г. в Москва ще се проведе юбилейен пленум на шахматната федерация на СССР. В задачите на пленума влиза равностойна на извършената работа, обсъждане на перспективните плановете за бъдещето, анализ на шахматната работа в спортните организации.

На учебно-методическа конференция ще се съберат най-добрите треньори, преподаватели по шахмат, за да набележат пътищата на по-нататъшното развитие на научната шахматна мисъл.

За първи път през тази година в Централния институт по физкултура е организирано шахматно отделение, за което в приемните изпити включват общообразователни и шахматни дисциплини. Отделението ще готви висококвалифицирани шахматни треньори.

На учебно-методическата конференция ще бъде изучен опита в организацията на това отделение, за по-нататъшното му разпространение в другите учебно-спортни заведения.

На юбилейния пленум и учебно-методическата конференция смятаме да поканим представители от всички шахматни федерации на братските социалистически страни и ръководните деятели на ФИДЕ.

През 1967 година ще излезе от печат специална книга с обем десет печатни коли, посветена на възникването и развитието на шахмата в нашата страна. Даже това схематично изброяване на мероприятията на фестивала дава представа за мащабите на този голям празник на съветския шахмат.

Ние се надяваме, че фестивалът ще бъде проведен добре и ще внесе достоен принос в делото на прогреса на шахматната култура в целия свят.

50 години звездата на Октомври води човечеството към прогрес. За половин век Съветският съюз направи невиджани в историята на народите достижения в областта на науката и икономиката. За първи път съветски човек се отправи в Космоса, проправяйки път към овладяването на вселената.

Огромни успехи постигна СССР и в областта на културата и спорта. Десетки съветски спортисти са носители на световни и олимпийски титли и рекорди.

След Октомврийската революция шахматът в Съветския съюз се превърна в народна игра. Шахматистите на СССР повече от едно десетилетие са олимпийски шампиони. Осемнадесет години световната индивидуална титла се държи от съветски шахматист. Съветските гросмайстори непрекъснато жънат победи в големите международни турнири. 1967 г. ще бъде празник и за шахмата в СССР. Ще се състоят много и различни шахматни прояви. По този повод поместваме статията на международния майстор

МИХАИЛ ЮДОВИЧ

член на Президиума на съветската шахматна федерация.

ИЗРАВНЕНИ СИЛИ

ИВАН КОСТОВ

От 1 до 20 август във Варна се състоя зоналният турнир по шахмат за жени. Всички, които имаха възможност да присъствуват на него — било като участници или като обикновени зрители, ще запазят трайни впечатления за оспорваната и напрегната борба, продължила до последния ден — дори по-точно до спирането на последния часовик — в партията Радзиковска—Асенова.

В тази партия бе съсредоточена кулминационната точка на напрежението. От нейния резултат можеха да възникнат разнообразни варианти за продължаване на борбата за третото място в турнира—мач между две или три от участничките, без предварително да се знае точно кои.

Ако такава беше атмосферата при последното доиграване на отложените партии, то несъмнено и преди това тя нямаше по-различен характер. Почти половината от участничките постоянно запазваха шансове да продължат борбата за световната титла и в следващия етап.

Разбира се, практически това бе невъзможно. Справедливо или несправедливо, ФИДЕ бе решил — трите най-добри по реда на класирането имат право на участие в турнира на кандидатките. А когато силите са изравнени, пресяването става извънредно трудно. Борбата се усложни и от тактиката, възприета от най-силните.

Много активно стартира Новара. Тя дълго време бе отсъствувала от шахматни състезания и на нейните шансове никой не залагаше, дори и когато тя започна да „посича“ една след друга участничките от „втория“ ешелон. Новара имаше труден финаш — в последните кръгове ѝ предстоеше да се срещне с най-силната група. Но когато дойде ред на тези партии, никой от групата вече не рискуваше и германската майсторка с пет ремита подред запази първото си място. Това бе изненадата на турнира.

Изненада в обикновения смисъл на тази дума. Ако обаче се погледне позадълбочено и се анализира ходът на съревнованието за челните места, лесно ще се открие невидимият на пръв поглед фактор — нервното напрежение, доленило се като сянка до претендентките за тройката.

Накрая стана така, че наред с теоретическите знания и добрата практическа подготовка, здравата нервна система трябваше да решава предимството. Еретова, Келер, Каракаш, въпреки големия си опит, не издържах, дори помладата Полихрониаде бе подета от водовъртежа на психологическата борба. В нея още в първите кръгове се „опърлиха“ Тодорова и Троянска и до края само Троянска успя да се съвземе и да покаже, че началото не е проведено в неин стил и възможности.

Третата наша представителка д-р Асенова се бе явила на турнира с най-голям заряд от морално-волева енергия. Бавно, но упорито и неотстъпно тя водеше борбата за всяка отделна точка, за всяка половина и скъпо я продаваше. Особено подчертано се прояви волята ѝ за победа в последните два кръга, в които тя последователно победи Келер и Радзиковска. Двете партии

бяха тежки и продължителни и това още повече увеличава стойността на постигнатите победи. Проявената от Асенова бойкост и амбиция бяха възнаградени. Второто място в силния по състав зонален турнир е съществено успех.

Ето и някои мисли на участничките и ръководителите на турнира:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 т.

1. Новара (ГДР)	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	0 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	9 1/2
2. Асенова (България)	0	★	0 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	9
3. Николау (Румъния)	1 1/2	1	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	9
4. Перевозник (Румъния)	1 1/2	1 1/2	1 1/2	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	8 1/2
5. Полихрониаде (Румъния)	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	8 1/2
6. Еретова (Чехословакия)	1	1 1/2	1 1/2	0	0	★	1 1/2	0 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	7 1/2
7. Каракаш (Унгария)	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	7 1/2
8. Радзиковска (Полша)	0	0	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	7 1/2
9. Келер—Херман (ГДР)	1 1/2	0	0	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	★	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	7
10. Литманович (Полша)	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1	0	0	1 1/2	1 1/2	1 1/2	★	0 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	7
11. Малипетрова (Чехосл.)	0	1 1/2	1 1/2	0	0	1 1/2	1 1/2	0 1/2	1 1/2	1 1/2	★	0 1/2	1 1/2	1 1/2	6 1/2
12. Троянска (България)	0	0	1 1/2	0	1	0	1	0	1 1/2	1 1/2	1 1/2	★	1 1/2	1 1/2	5 1/2
13. Шие (Унгария)	1 1/2	0	1 1/2	0	0	1 1/2	1 1/2	1 1/2	0	1 1/2	1 1/2	0	★	1 1/2	5 1/2
14. Тодорова (България)	0	0	0	0	1	1 1/2	1 1/2	0	1 1/2	0	1 1/2	1 1/2	0	★	3 1/2
15. Хаар (Дания)	0	0	0	1	0	0	1 1/2	0	0	0	1 1/2	0	1	★	3

Валтрауд Новара

победителка в турнира

Не зная какво да кажа. С шахмат не бях се занимавала близо три години. За това време се устройвах на работа, създадох си семейство. Сега съм учителка по немски език и история. С голямо желание отново се връщам към шахматните състезания.

На зоналния турнир дойдох със смесено чувство. Преди него играх на малък тренировъчен турнир в ГДР, където показах добри резултати и бях изпратена на турнира във Варна.

След победите, които постигнах в първата половина на турнира, ми стана ясно, че мога да попадна в тройката. Вълнуваше ме само обстоятелството, че в последните кръгове ми предстоеше да играя с най-силните участнички. Пълноценно ми много се облекчи от обстоятелството, че в края на турнира обстановката позволяваше да се играе с по-малко напрежение и равните резултати ми бяха достатъчни.

Д-р Венка Асенова

Сега, когато турнирът е завършил, много лесно е да се говори „пост фактум“. Трудно е обаче да се възстановят всички ония моменти на голямо нервно напрежение, свързани с отделните ми партии, с хода на целия турнир въобще. Задачата ми бе да се класирам за турнира на кандидатките. Това обаче съвсем не беше просто. Във Варна пристигнаха твърде много претендентки за трите места, които даваха право на по-нататъшно участие в световното първенство.

При такова съотношение на силите много малко може да се разчита на тактиката: „Победи срещу слабите и реми със силните.“ Ето защо, за да се класирам, беше ми необходимо да спечеля и срещу някои от конкурентките. В това отношение за мен се оказа решителна втората половина на турнира и по-точно последните кръгове.

Възлова партия за мен бе с Келер—Херман в XIV кръг. Получи се сложен ендшпил, в който трябваше да играя много точно, за да не изпусна половината точка. Партията продължи 76 хода. Келер—Херман се съпротивляваше отчаяно, тъй като изходът от борбата бе не по-малко важен и за нея. Тази преграда бе преодолена — останах в последния ден да реша спора си и с Радзиковска, която също имаше шансове да продължи борбата, но само при евентуална победа. С черните фигури ми предстоеше особено трудна партия — победа на всяка цена! На всички шахматисти е известно какво е психологическото състояние на участник, който решава победата си в последния тур на състезанието. Трябваше да спечеля психологически борбата и мисля, че в това отношение успях. Спокойствието и мобилизацията на силите в последния ден ми донесоха важната точка и второто място в зоналния турнир. През цялото време на турнира имах добро самочувствие, за което не малко допринесоха всички ония, които болееха искрено за нашето добро представяне.

Михаил Юдович

главен съдия на турнира

Необходимо е най-напред да се отбележи, че съставът на турнира бе извънредно силен. В него взеха участие известни шахматисти, представили се с успех в много международни състезания. В резултат на това борбата за първото място бе много упорита.

Според регламента на турнира, три от участниците добиват право да играят в следващия етап на световното първенство. Два-три кръга преди завършване на съревнованието половината от участниците имаха шансове да попаднат в първата тройка. От само себе си това представлява отличен атестат на състезанието.

На второ място заслужава да бъде подчертана уверената игра на шахматистката от ГДР — Новара. От началото до края на турнира тя в нито един кръг не изпусна водачеството и напълно заслужено спечели първото място. Добро впечатление остави играта и на трите румънки — Николау, Полихрониаде и Перевозник.

Много успешно се представи българската шахматистка д-р Асенова, която

дале няколко хубави партии. След съответна подготовка, от нея може да се очакват добри резултати и на турнира

След завършване на състезанието турнирният комитет отправи предложение до Международната шахматна федерация — от зоналния турнир във Варна да бъде допусната още една участничка в по-нататъшната борба за световната титла сред жените.

Това справедливо предложение е продиктувано от обстоятелството, че във варненския турнир взеха участие много и силни шахматисти, които трябваше да се съревновават само за три места.

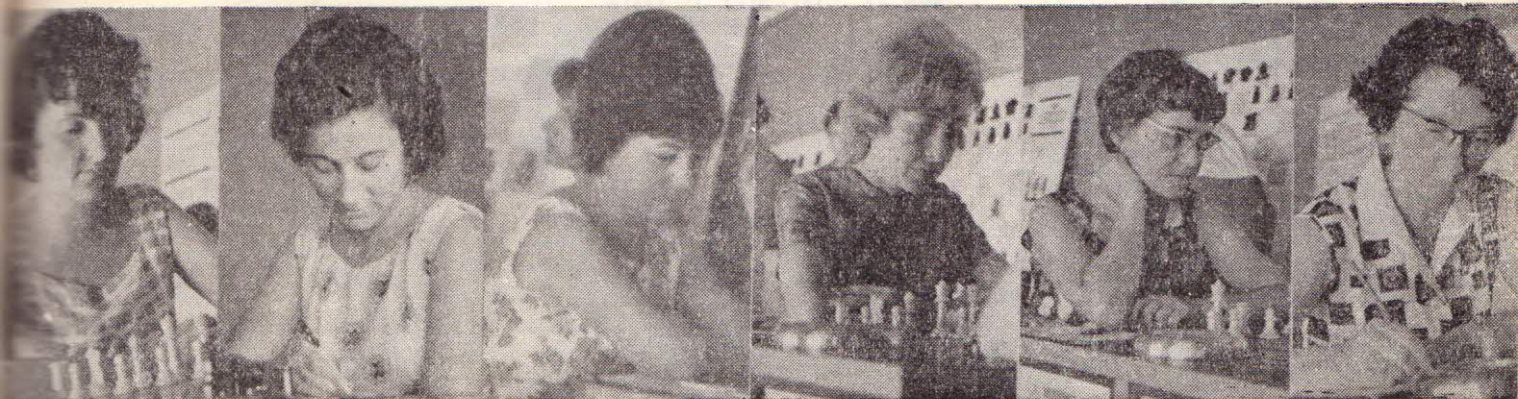
на претендентките. Като много перспективна шахматистка се очертава Малипетрова. Тя има ясно виждане на дъс-

ката. Разбира се, все още не ѝ достига опит в международни състезания. Първото си участие на международен турнир Троянска започна неуспешно. Тя обаче запази присъствие на духа и на финала игра няколко хубави партии, като вписа в актива си победи над Полихрониаде и Еретова.

От своя страна Българската федерация по шахмат бе положила грижи за добрата организация на турнира.

Важен въпрос са творческите достижения в турнира. Те показват прогрес в шахмата сред жените. Привлича вниманието добрата дебютна подготовка на повечето от участниците. Някои от тях, например Еретова, Полихрониаде и Перевозник, притежават и тактическа зоркост.

За да постигнат по-големи творчески успехи, повечето от шахматистките трябва да привикнат към самостоятелната работа. Да проявяват в тази област свои индивидуални черти. Без индивидуална работа над шахматната дъска по-нататъшните творчески успехи са немислими.

Александра Николау

международен майстор, многократна шампионка на Румъния

Силата на турнира бе много голяма. Обстановката на зоналните турнири съществено се различава от другите международни турнири. Изравненият по сили състав изискваше голямо напрежение и мислите на участничките бяха заети повече със сметките и възможностите за попадане в тройката, хубавият шахмат бе оставен настрана. Това е причината на турнира да няма много забележителни партии.

Пристигнах във Варна, след като продължително време бях боледувала и нямах никакво намерение да форсирам събиgията. Желанието ми бе само да успея да се класирам за турнира на кандидатките.

На призови места се класираха млади състезателки, които наред с всичко останало притежават и здрава нервна система.

Безспорно Новара игра най-добре и класирането ѝ е закономерно. Съжалявам, че от по-нататъшната борба за световната титла отпаднаха Еретова и Перевозник, които заслужаваха тази чест.

Не мога да кажа че аз показах нещо особено. Просто играех спокойно и постигнах целта си. Полихрониаде няма психологическа издръжливост. Тя даде няколко хубави партии, но и загуби други без особена борба. Направи ми впечатление с виждането си на дъската Малипетрова. Тя играе добър позиционен шах, знае много теория и най-важно — още е много млада. Много ми напомня на Йованович. Неуспехът на Троянска се дължи на липсата на опит.

Сергей Самариан

анализатор на румънските майсторки

Аз съм много доволен и без особени усилия се от играта на Перевозник. След много скромното начало, в края на турнира тя получи възможност да конкурира за първата тройка. Партията ѝ с Шие е може би най-добрата в турнира. Перевозник обаче бе лишена от турнирно шастие. Само веднаж ѝ се случи да получи тежка позиция и загуби партията, докато срещу Малипетрова, в по-добро положение, ѝ падна флагчето на часовника и загуби поради цайтнот. По-добри позиции имаше и срещу Келер, Каракаш и Еретова.

Николау още веднаж потвърди високата си класа

и класира за турнира на кандидатките. Впрочем тя е единствената участничка, която завърши турнира без нито едно поражение.

Полихрониаде едва не стана жертва на българските шахматисти. От тях тя успя да вземе само половин точка — срещу Асенова. Във втората половина на турнира Тодорова и особено Троянска играха много добре и създадоха съществени затруднения на участничките.

Турнирът беше добре организиран. Непрекъснато чувствахме гостоприемството, за което благодарим на нашите български

приятели. Въпреки голямото напрежение в турнира, до мач не се достига, което в същност ни „лиши“ от удоволствието да гостуваме и в София.

Тази зона е значително по-силна от испанската. На турнира в Барселона югославските шахматисти едва ли ще срещнат някаква сериозна конкуренция от страна на участничките от западните страни. Във Варна имаше моменти, когато 8 участнички конкурираха за трите места в кандидатския турнир. Справедливо би било от този зонален турнир за следващия етап да се класират четири състезателки.

Инж. Николай Димитров

зам.-главен съдия на турнира

Турнирът във Варна събра седемосем участнички, приблизително равни по сила и с еднакви възможности за

класиране в следващия етап на световното първенство за жени: Николау, Полихрониаде, Еретова, Асенова, Кара-

каш, Новара, Перевозник, Радзиковска. Тази елитна осморка може би отсъбва по сила само на зоналния турнир, който ще се състои в СССР.

Най-силно впечатление ми направи играта на Николау, Новара, Еретова и Полихрониаде. Като най-голям тактик измежду четирите се прояви Новара, най-солодно играеше Николау, най-силно атакуваше Полихрониаде, а недостатъчната нервна издръжливост попречи на Еретова да заеме място, което заслужаваше.

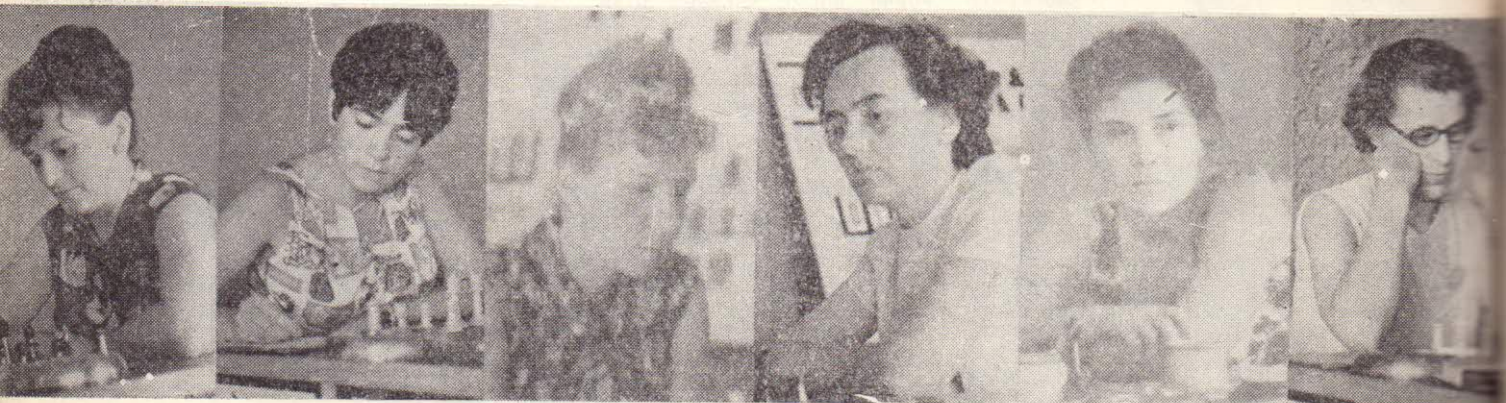
Яна Малипетрова

национален майстор на Чехословакия — 18-годишна, най-младата участничка

Още не съм толкова силна, за да заемам място в първата шестика на по-добър турнир. За себе си обаче считам, че можах да спечеля още една точка.

За мен обстоятелствата така се стекоха, че разполагах с много малко време за подготовка. Току-що завърших гимназия и трябваше да полагам зрелостен изпит. След това се явих на приеман изпит за Висшия медицински институт, така че няколко месеца протечеха в учение.

От месец март насам съм играла само блиц и леки партии. Това не може да се счита като подготовка за зонален турнир.

СЪС СТАРИТЕ НЕДОСТАТЪЦИ

Гросмайстор НИКОЛА ПЪДЕВСКИ

Десет години след Упсала, Швеция е отново организатор на „малката олимпиада“. Интересно е да наблюдаваш как са се променили нещата от тогава. Няма ги вече студентите от ония години. Какъв бляскав турнир би се организирал, ако отново се съберат: Корчной, Тал, Пулгаевски, Антошин, Васюков, Лутиков, Ивков, Матанович, Олафсон, Ламбарди, Портиш, Билек, Торан, Гицеско, Джурашевич, Марич, Ленгел, Форинтош, Коларов, Минев, Бобоцов, Трингов, Пъдевски, Бобеков и още мнозина, които могат да продължат този списък. В Упсала всички те бяха само надеждни млади играчи. По-късно станаха най-добрите шахматисти в своите страни, а други разтърсиха света с „атомни“ постижения. В Еребро имаше само няколко утвърдени имена—Хорт, Георгиу, Савон, но и една маса от състезатели, които без съмнение в следващите години ще покрият своите имена с блясъка на успехите. Шахматисти като Вестеринен, Бринк—Клаусен, Зуидама, Спиридонов, Радулов, Спасов, Ли, С. Гарсиа, Янса, Новак, Смейкал, Хенинг, Кураица, Райкович, Тукмаков, Капенгут, Бухман и т. н. растат с часове и все повече намират своето място под слънцето на най-силните.

Големи изменения са настъпили и в съотношението на силите между отделните отбори. Само съветският отбор продължава да е безспорно пръв. След известни колебания той е отново стабилизирал и предшествуваният блестящ фюерверк от имена има достойни заместници. Спокойно може да се каже, че сегашната му победа беше постигната с не по малка лекота от отбора, в който Тал беше само на трета дъска!

Значителна промяна има при капиталистическите страни. Те не са вече само фон, на който се води борбата за първото място, а активно взимат участие в нея. Дания е отново трета, Израел слезе надолу, но все пак е шеста. Силни са отборите на Англия и Холандия. В тези отбори ясно се вижда, че някогашното аматьорство е заместено с добро познаване на теорията, както и с опитност, придобита от участие в международни турнири. Като прибавим към това отборите на социалистическите страни, които винаги са свирили първа цигулка, не видим, че нашият отбор имаше да изпълнява трудна задача. Верно е, че той не е този от преди десет години, в който Трингов беше първа резерва, но все пак беше комплектуван от талантиливи шахматисти, чиито имена са добре познати на нашата спортна общественост. Спиридонов, Радулов и Спасов са добре обиграни не само по нашите финали, но и от неколкото пъти си участие в студентските световни първенства. Съвсем без международен опит бяха Динко Атанасов, Нино Киров и Жеко Георгиев. Българският отбор проведе старателно своята подготовка преди състезанието. Но в нея имаше два недостатъка: първо тя беше инцидентна, а не продължителна целогодишна и второ, въпреки че вече няколко години се бие тревога за състоянието на шахмата сред студентите, нямаше никакъв анализ на слабостите. Затова и при подготовката не се знаеше какво трябва да се отстранява. Независимо от вината на д-во „Академик“, тук трябва да се види още едно потвърждение, че на тренировката съвет, изграден при БФС точно име би трябвало да бъде „комисия по разпределяне местата за международните турнири“.

Състезанието

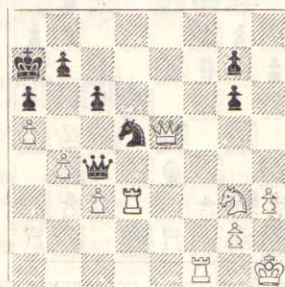
То започна, след като 21 отбора бяха разделени в шест групи с по четири и три отбора. Доброто самочувствие беше върнато, когато нашият отбор убедително зае първото място в групата. Наистина Тунис и Белгия не бяха противници от голяма класа, но лекотата, с която беше победена Дания, не можеше да се отмени. Заедно с финала започнаха „нещастията“, поне така ни се струваше. Сега обаче трябва да се признае, че в болшинството си те бяха

последници от скрити недостатъци.

Отложената позиция. След записания ход 41. **Ke6!** белите добиват явно преимущество. По-нататък партията продължи така: 41. . . Т:е6 42. Д:е6 f:g3 43. Тс2. По-слаба възможност за белите. Най-силно беше 43. h3! Въпреки, че при анализа не беше обърнато внимание на играния ход, Радулов бързо намира атаката с жертва на фигура. 43. . . 0:f3! 44. Т:f3 Тd1+ 45. Цg2 g:h2+ 46. Ц:h2 Dg1+ 47. Цh3 Dh1+ 48. Цg3 Tg1+ 49. Цf4 Dh4+ 50. Це5 Tg5+ 51! Tf5 Tg6?? Пропуска половин точка, която можеше да се вземе след 51. . . Dg3+ 52. Цd5 Df3+, тъй като при 52. Цd4 Dg4+ 53. e4 Dd1+ 54. Цс3 Tg3+ 55. Цb2 Dd4+ черните даже печелят. След хода в партията белите успяха да се измъкнат: 52. Дс4 Dе7+ 53. Цd4 Td6+ 54. Td5 Df6 55. Цd3 Df1+ 56. Цс3 Da1+ 57. Цb3 Db1+ 58. Цa3 Tg6 59. Dd3 a6 60. Т:a5. Черните се прелават. Грешката в тази партия не дойде от случайност, а по-скоро от недостатъчно обмисляне. След като помисля, че белият цар се скрива,

Радулов не проверява варианта още веднъж и играе губещия ход. Тази слабост беше повторена и по-късно, когато в две партии Радулов направи жертви, които поради недостатъчно задълбочено разчитане на варианта бързо бяха опровергани.

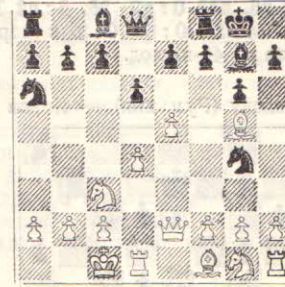
Хорт (Чехослов.) — Спиридонов

Това беше една отлично проведена партия от Спиридонов, която, ако беше достигнала нормалния си край, би вероятно разменила победителите на първа дъска. Спиридонов не се поколеба да откаже предложението от Хорт реми и наистина достигна до спечелена позиция. След 39. . . Д:с3! дамите се разменяха и черните започваха да събират белите пешки. Вместо това, в силен цайтнот, Спиридонов игра 39. . . Т:g3?? и след 40. Tf8 се изправи пред неспасяем мат.

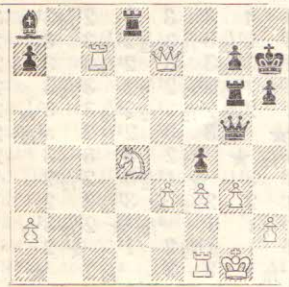
По-късно Спиридонов загуби още една партия по подобен начин и стана ясно, че причината е една — изпадването в много силен цайтнот. Колкото и добър блицьор да бъдеш, цайтнотът нормално води до грешки, които само на пръв поглед изглеждат странни и случайни.

Спасов — Поразма (Финландия)

Последният ход на черните беше 7. . . Kg4! Ясно е, че белите имат очертано преимущество, но не може да се очаква една лека победа, както мислеше не само Спасов, но и заобикалящите го. Това стана причина белите да не изберат бавното, но сигурно. 8. h3! f6 9. Oh4 Kh6 10. f4 — с увеличаване на преимущество, а да продължават в търсенето на лесна печалба. 8. e:d6 Д:d6 9. 0:e7? (Правилно беше 9. Kf3!) и белите са малко по-добре) Df4+ 10. Цb1 Te8 11. Og5 Т:e2 12. 0:f4 Т:f2! 13. Og3 0f5 14. 0:f2 К:f2 15. 0:a6

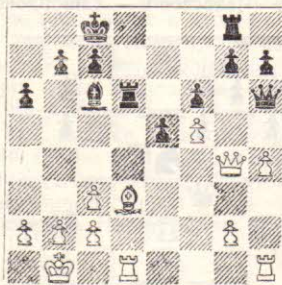
Брандер (Финландия) — Радулов

К: d1 16. К: d1 b: a6 17. Ке2. (Трябваше поне 17. Кf3) Оg4! 18. Кf4 О: d4 19. Кd5 Те8 20. с3 Оf5+ 21. Цс1 Те2! 22. Оhd4 Тс2+ 23. Цb1 Тс5+ 24. Цa1 Тс1 мат.

Горният пример показва „ахилесовата пета“ на Сласов. Той има много ценни качества: добра теоретична подготовка, амбиция и съсредоточеност през време на играта, но не умее да организира съпротива, когато в партията настъпи непредвиден обрат.

Атанасов — Сегал (Румъния)

Динко Атанасов с последните си няколко хода подготвя комбинация, която завършва с печалба на пешка, но дава инициатива на черните. 20. О: a6 Тd2! При 20. . . b: a6 21. Т: d6 c: d6 следва двойното нападение 22. Дс4!. Сега се чувства, че партията е влязла в критичен момент. Трябва да се реши ще парират ли белите инициативата на черните. Необходимо е значително повече обмисляне, но Атанасов отминава със същото темпо и критичните моменти и затова бързо попада в загубена позиция. Това е причината този шахматист с бърз поглед и бърза мисъл често да се оплаква, че отново спечелената му партия завършила реми. А спечелената партия не е „зряла круша, която ще падне сама в устата ни“.

Партията продължи: 21. Т: d2. По-добра е 21. Оe2. Д: d2 22. Оe2? Втора грешка, която е пагубна. Налагаше се 22. Тd1 Д: g2 23. Д: g2 О: g2 24. Ос4 Те8 (Не 24. . . Тd8 поради 25. Оe6) 25. Тg1. h5! 23. Дс4 Тd8 24. b3 Оd5! 25. Дd3 О: g2 26. Д: d2 Т: d2 27. Те1 Оe4 28. О: h5 О: f5 и черните спечелиха на 46-ия ход.

Гиздаву (Румъния) — Киров

Нино Киров използва добре грешките на своя противник и получи спечелена позиция. Достатъчно беше да постави офицера на d5, за да бъде застрахован от неприятности. Вместо това, той провежда маневра с топа и в един момент позволява „жертва“ на e6, след която бързо губи. 28. . . Тh6 29.

с3 Тg6 30. Дh3 Тg5 31. Тf1 Дg6 32. К: e6! и черните загубиха.

Недоглежданията са обикновено явление в партиите на Киров. Това, както и известно демобилизиране в отделни моменти, му попречи да бъде пълноценна резерва, на която може всеки момент да се разчита.

Другата наша резерва Жеко Георгиев е съвсем без турнирен опит. Той се хвърли с много желание в борбата и постигна единствената ни точка срещу Израел. Все пак само желание не е достатъчно. Налага се и всестранно изучаване на шахмата.

Независимо какви са причините за обратните резултати в горните пет примера, те дойдоха твърде тежко в първите три кръга на финала. Едва голямата победа над Унгария в средата на турнира, последвана от друга над ГДР върна надеждите. Но финишът се оказа не по-малко лош от старта. Така в последния кръг бяхме изместени и от седмото място, което най-много прилягаше на показаното от българите.

Борба за първо място фактически нямаше. И как би могло да има след като съветският отбор разполагаше с резерви като Тутмаков, постигнал 10 т. от десет партии. Имаше само един кратък момент, когато Чехословакия скрито се наляваше на нещо повече, но това се оказа само блян, след като в личната среща със СССР претърпя загуба с 3:1. Загубата ни в последния кръг от Дания определи и носителя на бронзовите медали.

Не би имало място за песимизъм, ако този отбор останеше и за следващите години. Но поради навършване на възраст много ценни единици догодина ще трябва да напуснат, а въпросът за заместниците остава открит. Една от най-слабите страни на нашия отбор е липсата на равностойна смяна, защото винаги има опасност някой, на когото се разчита, да се окаже в слаба форма, а така и стана.

Не може да не бъде сметнат като успех резултатът на Спиридонов на първа дъска — 10 т. от 14 партии. Не само това, но и високото качество на партиите и лекотата, с която се разправи с мнозина противници. Ясно беше, че само цайтнотът стана причина да бъде изпусната заслужената победа на първа дъска. С резултата си Спиридонов преизпълни нормата за бал за международен майстор.

Имаше и други примери, които недвусмислено показваха, че „балканският лъв“ от време на време се буди. Ето например част от партията.

Валас (Унгария) — Сласов

С хода 27. . . Кg3! черните създават недвусмислена заплаха Д: с3. 28. Цh2 c: b4 29. c5! На 29. К: b4 би последвало Д: d2 30. Т: d2 Кf1+. d: c5. По-силно беше 29. . . Д: c3 30. Д: c3 b: c3 31. c: d6 К: d5 с позиции подобни на тези в партията, но с темпо в повече за черните. 30. f: g3 Д: c3 31. Д: c1 b: c3 32. d6 Кd5 33. К: c5 c2 34. Тc1 Ке3 35. Та3 Тbd8 36. Т: a6 Те5! 37. Тс6 Тd5 38. d7 Тd1 39. Т: c2 К: c2 40. Тс8 Т1: d7! Белите се предават.

За високото ниво на шаха, който се играе по студентските първенства, говори следната брилянтна партия:

№ 214А СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

Хенигс (ГДР) Савон (СССР)

1. e4 c5 2. Кf3 e6 3. d4 c: d4 4. К: d4 Кс6 5. Кс3 d6 6. Оe3 Кd6 7. f4 Оe7 8. Дf3 0—0 9. 0—0—0 Оf7 10. Тg1. Позната идея за атака, която не се е срещала в този вариант. К: d4 11. О: d4 Ос6 12. g4 Кd7 13. Цb1 Да5 14. f5 Ке5 15. Дg3 Тfe8 16. f: e6 f: e6 17. g5 Оd8 18. h4 b5 19. О: e5 d: e5 20. Тd6 Тс8 21. Оh3 b4 22. Т: e6!! С този ход започва една изрядна комбинация, която независимо че намери своята смърт от неочаквана защита, може да бъде само приветствана, без да се хвърли упрек върху Хенигс, че не е видял опровержението. Об6. Изглежда, че черните печелят веднага, но 23. Тf1 b: c3 24. Т: c6 Т: c6 25. Дf3. Краят на замисъла на Хенигс. Като че ли въпреки многогото фигури, не може да бъде спасена матовата заплаха. Например 25. . . Тс7 26. О: e6+ — с последващ мат.

25. . . Оf2!! Не по-малко красиво опровержение. След 26. Т: f2 Дd8 черните защитиха здраво осмия хоризонтал и спечелиха леко.

На 14 август, президентът на ФИДЕ Фолке Рогард откри това крупно състезание, а участниците си пожелаха доскоро виждане през следващата година в Чехословакия.

Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	т.
1. СССР	★ 3	3 1/2	2 1/2	3	3	4	3	3	3	2 1/2	3 1/2	34	
2. ЧССР	1	★ 1 1/2	2	3	3	2 1/2	3 1/2	3 1/2	2 1/2	3	3	28 1/2	
3. Дания	1/2	2 1/2	★ 2	2	2 1/2	3 1/2	3	3	2 1/2	3	3	2 1/2	
4. СФРЮ	1 1/2	2	2	★ 3 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2	3 1/2	3	3	27 1/2	
5. Румъния	1	1	2	1 1/2	★ 2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	3	3 1/2	23	
6. Израел	1	1	1 1/2	1 1/2	2	★ 1 1/2	3	3	2 1/2	2	3 1/2	21 1/2	
7. Англия	0	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	3 1/2	★ 1 1/2	2	3	3	3	20	
8. ГДР	1	1 1/2	1	1 1/2	1 1/2	1	3 1/2	★ 1 1/2	3	2 1/2	2	19	
9. България	1	1 1/2	1	1 1/2	1 1/2	1	2	2 1/2	★ 3 1/2	2	2	18 1/2	
10. Унгария	1	1 1/2	1 1/2	2	1 1/2	1 1/2	1	1 1/2	★ 2 1/2	2	2	17 1/2	
11. Холандия	1 1/2	1	1	1	1	2	1	1 1/2	2	1 1/2	★ 2	15	
12. Финландия	1 1/2	1	1	1	1 1/2	1 1/2	1	2	2	1 1/2	★ 12		

ОТНОВО ШАМПИОН Е П. АТАНАСОВ

НИКОЛА БАХАРОВ

В началото на м. август във Варна IX републиканско индивидуално първенство за юноши събра рекорден състав — 44 участници. Този брой, въпреки необяснимото отсъствие на представители от някои окръзи — Силистренски, Видински, Кюстендилски, Пазарджишки и Кърджалийски, подсказва, че вече може би е назряла необходимостта от въвеждане и на полуфинални турнири. Това би обогатило и спортния календар за юношите, който е твърде ограничен.

Турнирът се игра в 10 кръга по швейцарската система и за трети път затвърди превъзходството на талантливия и скромен русенец Петко Атанасов. Той, както и през 1965 г. в Търново, си беше осигурил победата още преди започване на последния кръг. На една точка зад Атанасов остана първенецът за 1964 г. Иван Янакиев, в чиято игра до скоро се чувствуваше известна криза. Този път обаче Янакиев показа, че е в състояние да я преодолее.

Заелите III и IV място са измежду най-младите участници и заедно с петнадесетгодишния Н. Седоев вероятно са едни от потенциалните победители в следващите републикански шампионати. За нареждащите се почти винаги на призы места П. Атанасов, Янакиев, Константинов и Башев този турнир беше последното им състезание в групата на юношите.

Естествено не бива да се подценяват възможностите за добро представяне в бъдеще и на някои участници от останалите градове и окръзи. Трябва да признаем обаче, че засега сред най-младите ни състезатели се води пълноценна учебно-тренировъчна работа, едва ли не, само в градовете Варна и Толбухин. Его защо и вероятността за нарушаване на тяхната постоянно утвърждаваща се хегемония, при разпределяне на челните места, в нашите юношески първенства става все по-незначителна.

Класиране:

1. Петко Атанасов (Русе) — 8.5 т.
2. Иван Янакиев (Варна) — 7.5 т.
3. Руслан Казаков (Варна) — 7 т.
4. Петър Великов (Толбухин) — 7 т.
5. Венелин Константинов (Русе) — 6.5 т.
6. Николай Седоев (Варна) — 6.5 т.
7. Илмаз Башев (Толбухин) — 6.5 т.
8. Агон Мердинян (Пловдив) — 6 т.
9. Димчо Славов (Бургас) — 6 т.
10. Мирослав Тончев (Толбухин) — 6 т.
11. Руси Панев (София) — 6 т.
12. Евгени Ерменков (София) — 6 т.
13. Аршак Долмаджян (Пловдив) — 6 т.
14. Емил Белчев (Варна) — 5.5 т.
15. Веселин Начев (Шумен) — 5.5 т.
16. Цветан Ангелов (Ловеч) — 5.5 т.
17. Спас Пашов (Габрово) — 5.5 т.
18. Борислав Атанасов (Габрово) — 5.5 т.
19. Стоян Иванов, (Шумен) — 5.5 т.
20. Слави Зидаров (Хасково) — 5 т.
21. Стойчо Стойчев (Плевен) — 5 т.

22. Александър Черпоков (Пловдив) — 5 т.
23. Красимир Атанасов (София) — 5 т.
24. Светозар Радев (Димитровград) — 5 т.
5. Димитър Костов (Казанлък) — 5 т.
6. Васил Василев (Търговище) — 5 т.
7. Пенчо Вълков (Стара Загора) — 5 т.
8. Андрей Ангелов (София) — 4.5 т.
9. Владимир Николов (Перник) — 4.5 т.
30. Златан Златев (Шумен) — 4.5 т.
31. Михаил Илиев (Плевен) — 4.5 т.
32. Диан Гюров (София) — 4 т.
33. Стоян Георгиев (Сливен) — 4 т.
34. Димо Тюфекчиев (Ямбол) — 4 т.
35. Ивач Велев (Михайловград) — 4 т.
36. Добри Добрев (Сливен) — 4 т.
37. Огнян Гърков (Бургас) — 4 т.
38. Владимир Вачев (Благоевград) — 3.5 т.
39. Румен Бонев (София) — 3.5 т.
40. Иван Тошев (Смолян) — 3 т.
41. Борислав Толоров (Соф. окръг) — 3 т.
42. Васил Вачев (В. Търново) — 2.5 т.
43. Емил Тедески (Русе) — 2 т.
44. Христо Данчев (Лом) — 2 т.

ЧЕТИРИ ПЪТИ 1. А. ГЕОРГИЕВА

НИКОЛАЙ ЮЧОРМАНСКИ

От 12 до 20 август т. г. в Балчик отново си дадоха среща нашите най-добри шахматистки-девойки, които за четвърти път трябваше да излъчат помежду си новата шампионка. Очакванията, че ще имаме рекордно участие, не се оправдаха. Първенството се проведе само с 10 участнички; тази цифра е крайно незадоволителна и недостатъчна за квалификационните изисквания. Известна компенсация бе, че между състезателките бяха най-надеждните.

Турнирът започна малко необичайно. Още в първия кръг се срещнаха най-сериозните кандидатки за първото място — Антонина Георгиева и Росица Василева. В сложна позиция Василева правилно пожертвува фигура за атака, но след това пререди ходовете, не можа да си върне фигурата и трябваше да се признае за победена. Георгиева практически си осигури първото място. В третия кръг толбухинската представителка бе отново огорчена, този път от много надеждната, едва 15-годишна варненка Борисова и стана ясно, че само Шикова би могла да се намеси в борбата за титлата. Действително в партията си срещу шампионката (V кръг) тя стоеше близко до победата, но не намери най-силните продължения и срещата завърши без победител. Всичко бе вече ясно и с половин точка преднина първа финишира, за четвърти пореден път, талантливата наша шахматистка Антонина Георгиева.

Четири първи места между девойките и две четвърти в първенството на жените — това е досегашният баланс на скромната и трудолюбива възпита-

ничка на варненската шахматна школа Антонина Георгиева. А това не е малко, когато си едва на 17 години. От сега нататък ние ще я виждаме само по нашите женски турнири и горещо ѝ пожелаваме нови успехи.

Наред с победителката, две участнички в първенството направиха силно впечатление. Весмина Шикова (треньор змс А. Цветков) ни е вече добре позната, но като че ли сега най-ярко изяви своя талант. Тя създаде няколко отлични във всяко отношение партии. Борислава Борисова за една година е направила голям напредък в своята квалификация и вероятно идната година ще бъде достойна противничка на Шикова в борбата за титлата. Амбициозната Василева този път, противно на очакванията, не беше в тон с първите, а Тодорова блесна само в отделни партии. Следващите в класирането бяха със значително по-малки амбиции и явно неподготвени за републиканско първенство.

Успешно се представиха окръзите, където с девойките се работи постоянно и целенасочено. Във Варна всеотдайната работа на мс Георги Даскалов е получила вече обществено признание и шахматният клуб гъмжи от жадни за шахматни знания юноши и девойки. Закономерно при това положение е, че именно там ще се появят и нови кадри, ще се открият таланти, които за дълги години ще отстояват с чест спечелената вече хегемония на варненската шахматна школа. Много добре се работи и в Толбухин, където мс Живко Кайкамджозов с голяма любов и желание предава своя опит на младежта и успехите естествено не закъсняват

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 т.

1 Антонина Георгиева (Варна)	★	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	8
2 Весмина Шикова (София)	1/2	★	1	1	0	1	1	1	1	1	7 1/2
3 Борислава Борисова (Варна)	1/2	0	★	1	1	1	1	1	1	1	7 1/2
4 Росица Василева (Толбухин)	0	0	0	★	1	1	1	1	1	1	6
5 Анелия Тодорова (Плевен)	0	1	0	0	★	0	1	1	1	1	5
6 Мария Иванова (Варна)	0	0	0	0	1	★	1	1	1	0	4
7 Маргарита Караджова (Варна)	0	0	0	0	0	0	★	1	1	1	3
8 Катя Димитрова (Пловдив)	0	0	0	0	0	0	0	★	1	1	2
9 Татяна Вълчева (Ст. Загора)	0	0	0	0	0	0	0	0	★	1	1
10 Елена Николова (Соф. окр.)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	★	1

СПАСКИ ПОБЕДИТЕЛ

мс ТОДОР ЧИПЕВ

На ход са черните. Шумните зрители, изпълнили залата по време на 17-ия кръг от турнира на десетте гротмайстори в Санта Моника, проследяват с очи ръката на Спаски, която докосва пешката на d7. Как ще я придвижи—веднаж или два пъти? Миг на неизвестност и ходът е завършен. На табло то възниква изходната позиция на атака Маршал в испанската партия. Според интерпретацията на Спаски това означава: „Черните започват и правят поне реми!“

Но насреща седи не друг, а Фишер и той напряга всички сили, за да опровергае този своеобразен етюд. Ако не успее, последният кръг ще започне с „четвърт“ точка аванс за Спаски, защото той играе с Донер, докато Фишер ще се бори със световния шампион. И двамата лидери съзнават ясно, че партията помежду им вероятно решава съдбата на първата награда и затова са на висота. След 35-ходова игра „етюдът“ на Спаски издържа още една практическа проверка—реми чрез повторение на ходовете. На следния ден съветският гротмайстор разгромява Донер, с което преднина то му кристализира в половинка на стойност 1000 долара, понеже Боби ремизира с Петросян. С това завършва едномесечният спектакъл, изнесен от десет големи съвременни майстори на шахматната игра.

Като разгърнем бюлетина на турнира, констатираме със задоволство, че кратките реми почти отсъствуват. Това се дължи не само на обявените високи награди. Гротмайсторският авангард дочака с нетърпение възможността да демонстрира хубав шахмат, без да сковава фантазията си с мисли за „тройка“ или „петорка“, даващи право на участие в някой последващ етап от твърде комплицираната и критикувана система на световното първенство. Затова изходът на много схватки се реши едва след неколнократни доигравания. Особено се отличиха в това отношение Фишер и Ларсен, които заедно с Корчной образуват несъмнено триото на най-борбените съвременни шахматисти. От съветските представители не можеше да се очаква подобен разход на енергия след изтощителния мач за световната титла. Петросян осезателно чувствуваше на плешите си бремето, останало от „маратона“, а и Спаски, по собствено признание, проведе турнира далеч от най-добрата си форма. Основната му цел този път бе да не губи и той я достигна безпогрешно, въпреки някои тежки минути, преживени срещу Ларсен, Портиш и Найдорф. Големият спортен триумф, постигнат почти непосредствено след безуспешния опит да се превземе шахматният трон, овладеещи почитателите на претендента. Те имат основание да се радват — преодоляна е неизбежната психологическа депресия от поражението в мача. Спаски потвърди ремието си на най-силен турнирен съ-

тезател в последните години и няма да е никак чудно, ако при следното си изпитание Петросян вдигне ръкавица, хвърлена от същия достоен противник.

На Фишер и Ларсен липсваше равномерността, която до голяма степен обезпечи успеха на победителя. И двамата блеснаха в един от полуетапите, но това се оказа недостатъчно за честолюбивите им амбиции. Датчанинът бе обещал на спругата си първата награда и, може би, точно този максимализъм му попречи да я извоюва. Начело в класирането, той насили една равна позиция срещу Донер и след тази загуба претърпя още няколко други. Само добрият финиш му позволи да изплува отново напред. Най-голямото достижение на Ларсен в Санта Моника е категоричната победа над световния първенец. Сам Петросян счита партията между двамата от 7-ия кръг за едно от украшенията на турнира, изваяно безупречно и в прекрасен стил.

Участието на Фишер се очакваше почти със същия интерес, който предизвика преди осем години сензационната му поява на междузоналния турнир в Порторож. За пръв път след продължително прекъсване, американският шампион се озова отново сред най-високопоставените си колеги. Именно за пръв път, защото в Хавана той игра...

ендшпил, който при възникването си изглежда доста тъжен за него. Признатият лидер на аржентинските шахматисти явно не издържа в края на тежкото изпитание. Той загуби последните три партии, които непоправимо влошиха класирането му. Но и на този турнир Найдорф даде няколко добри изпълнения. Победите му над Фишер и Ивков подсказват, че пак ще чуем за негови успехи.

Портиш и Унцикер могат спокойно да бъдат доволни от резултата си. Но докато унгарският гротмайстор зае приблизително онова място, което му определяха предварителните прогнози, положителният баланс на Унцикер представлява известна изненада. С оглед на редките му явявания по турнирите напоследък, очакваше се той да бъде във втората половина на таблицата. Стабилната му игра обаче заслужено го изведе до разсеяние на четвъртото място.

Дори великият Алехин е излизал шести, защо да бъде гарантиран срещу това и Петросян! Човешките възможности са ограничени, особено пък след такова изпитание, каквото шампионът превъзмогна през тази пролет. И той, в Спаски заслужиха похвала, защото почете за участие си хубавия турнир, като пренебрегнаха необходимостта от почивка. Нека преди всичко им благодарим за това!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	г.		
1 Спаски	★	1 1/2	1/2	1	1 1/2	1/2	1 1/2	1/2	1 1/2	1/2	1 1/2	11 1/2	
2 Фишер	0 1/2	★	0	1	1 1/2	1	1 1/2	1	0	1	1 1/2	11	
3 Ларсен	1/2	0	1	0	★	1 1/2	1	1 1/2	1	1 1/2	0	10	
4 Портиш	1/2	1/2	0	0	1/2	★	1 1/2	1/2	1 1/2	1/2	1	9 1/2	
5 Унцикер	0 1/2	1/2	1/2	1/2	1	1 1/2	★	1 1/2	1/2	1 1/2	1	9 1/2	
6 Петросян	1/2	1/2	1/2	0	0	0	1/2	1 1/2	★	1 1/2	1 1/2	9	
7 Решевски	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	1 1/2	1/2	1 1/2	★	1 1/2	9	
8 Найдорф	1/2	1/2	1	0	0	1/2	1 1/2	1/2	0	0	★	8	
9 Ивков	0	1/2	0	0	1	0	1/2	1 1/2	1/2	1/2	0	6 1/2	
10 Донер	1/2	0	1/2	0	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	0	★	6

ните шахматни форуми не е минало безследно дори за този изключителен талант. Фишер започна неуверено и три горедни загуби в края на първата половина го отпратиха на опашката. Но тук дойде „пращаждането“. В седем последователни кръга той „отпусна“ само половин точка на реномираните си противници и догони лидера Спаски! Боби протягаше вече ръце към купата на Пятигорски, но задачата му срещу съветските шахматисти бе твърде тежка и той трябваше да се примири с второто място.

„Пакетът“, в който са разположени останалите гротмайстори, с изключение на Ивков и Донер, свидетелствува красноречиво за изравнените сили. Все още роблестно бранят славата си ветераните Решевски и Найдорф. В най-дългата от многото дълги партии на турнира, Решевски с упорство и находчивост спасява на 93-ия ход срещу Ивков един

№ 215 ИСПАНСКА ПАРТИЯ

Спаски Донер
Обяснения от мс Тодор Чипев

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 a5 4. Oa4 Kf6 5. De2 b5 6. Ob3 Oe7 7. O—O O—O 8. c3 d5. 9. d3. Партията се играе в последния кръг и решава съдбата на първото място. Затова Спаски избягва форсираните продължения, свързани с приемането на жертвата чрез 9. e: d5. 9... d4 10. Td1. Белите явно не бързат със смяната на d4, но грижливо я подготвят. След 10. c: d4 K: d4 11. K: d4 D: d4 12. Oe3 Dd6! черните стоят задоволително, Керес—Еве, Хага, 1948 г.

10... Oe6? Неточност, след която за черните започват затруднения, свързани с удържането на пункта d4. Правилно е 10... Og4.

11. Kb2 Te8 12. O: e6 f: e6 13. Kb3. Запазва 14. c: d4 K: d4 15. Kb: d4

е: d4 16. е5 и конят няма удобно отстъпление.

13... d: c3 14. b: c3. Дебютът завърши в полза на белите, които разполагат с твърде неприятното d3—d4.

14... Od6 15. d4 Kd7 16. Og5 Dc8 17. c4! Спаски играе много енергично и доказва, че черните само привидно са укрепили пункта е5, защото сега те са длъжни да приемат размяната на d4.

17... K: d4 18. Kb: d4 e: d4 19. e5 Of8 20. T: d4 c6. Преимуществото на белите добива все по-големи очертания. Черните полета на противника в момента са слаби, а и конят на d7 е твърде депласиран.

21. Th4. С неприятната заплаха 22. De4, което ще предизвика нови отслабвания в позицията на черните. Сега трябва да бъде освободено полето f8 за коня, защото не върви например 21... h6 22. De4 h: g5 23. K: g5 — с неизбежен мат.

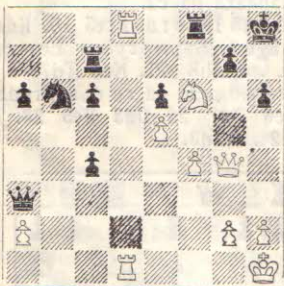
21... Oe7? По-добре беше 21... Oe5, защото сега следва размяна на офицерите и черните полета остават без главния си защитник.

22. O: e7 T: e7 23. Kg5 h6. За предпочитане беше 23... Kf8.

24. Ke4 Dc7. Но не 24... K: e5? 25. Kd6.

25. Kd6 Td8 26. Td1 Db6 27. Thd4 Tf8 28. Ch1! Dc5 29. f4 Kb6 30. Ke4 Da3 31. Dg4 b: c4? В трудна позиция черните допускат изиян финал.

32. Kf6+ Ch8 33. Td8 Tc7. Или 33... Tf7 34. Dg6 g: f6 35. D: f7.

34. Dg6 g: f6 35. D: f6+. Черните се предават. След 35... Cg8 36. T: f8+ D: f8 37. Td8 те губят дамата.

№ 216 ЗАЩИТА НИМЦОВИЧ

Портиш

Фишер

Обяснения от мс Вл. Попов

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kc3 Ob4. Прави впечатление, че в последно време Фишер разшири значително дебютния си репертоар. Докато преди 5—6 години срещу d2—d4 играеше само старонидийска защита, сега често избира и защитите Нимцович и Грюнфелд.

4. e3 b6 5. Kge2 Oa6. Продължение на Бронщайн. Фишер го изпробва на последното първенство на САЩ срещу Сейди.

6. Kg3. Играе се също и 6. a3, след което най-добро за черните е 6... Oe7. Според теорията ходът в партията е най-силен и даже Пахман в книгата си „Закрити дебюти“ го придружава с удивителна.

6... O: c3+. Тази размяна подготвя d7—d5, което веднага не е възможно

поради 7. Da4+. Слабо е и 6... 0—0, защото позволява на белите да завладеят центъра: 7. e4, напр. 7... d5 8. c: d5 O: f1 (8... O: c3+ 9. b: c3 O: f1 10. Ц: f1 e: d5 11. Og5! ±) 9. Ц: f1 e: d5 10. e5 Ke8 11. Kf5! ±, Шервин—Пахман, Порто рож, 1958 г. Не е добро и 6... c5 7. d5± (Решевски).

7. b: c3 d5 8. Df3. Считано за добро на основание партията Бронщайн — Портиш, Будапеща, 1961 г., но след настоящата партия вероятно ще загуби привържениците си. Като най-силно се препоръчва 8. Oa3!, напр. 8... O: c4 9. O: c4 d: c4 10. 0—0 Dd7 11. e4 Kc6 12. De2± (Пахман), но може би и в този вариант Фишер е подготвил усиление.

8... 0—0! Много по-добро от 8... Dd7, изпробвано от Портиш в цитираната партия. Играният естествен ход 8... 0—0 е бил приложен вече от Фишер на последното първенство на САЩ срещу Сейди.

9. e4 d: e4! В партията си със Сейди Фишер играл 9... d: c4, а сега усилва още повече варианта, като завлавява инициативата и опровергава решително преждевременната активност на белите. Изглежда, правилно за белите е било 9. Oe2.

10. K: e4 K: e4 11. D: e4

11... Dd7!! Белите вероятно са очаквали „нормалния“ отговор 11... Kbd7, след който биха получили преимущество посредством 12. Od3 Kf6 13. Dh4 поради заплахата Og5. С прекрасния ход в партията Фишер предлага размяна на два топа за дама, която е в полза на черните, защото те са по-добре развити и имат отлична пешечна конфигурация, напр.: 12. D: a8 Kc6 13. D: f8+ Ц: f8 14. Oa3+ Ce8 15. Od3 Da4! ♣. Но освен това тактическо основание, ходът съдържа два стратегически мотива — I. развиване на коня на c6 с последващо Ka5 и натиск върху пешката c4 и II. запазване на пешката e6 с цел да се играе f7—f5, както в партията.

12. Oa3 Tfe8 13. Od3 f5! 14. D: a8! ? След този ход черните уверено реализират преимуществото си, но и след 14. De2 Kc6 15. 0—0 e5! или 14. Df3 (l) Kc6 15. 0—0 Ka5 16. c5 O: d3 17. D: d3 Dd5 те пак биха получили позиционен пресв.

14... Kc6 15. D: e8+ D: e8 16. 0—0. Пешката c4 не може да се спаси, защото на 16. Cd2 следва 16... Ka5 17. c5 O: d3 18. Ц: d3 Db5+ — с печалба.

16... Ka5 17. Tae1 O: c4 18. O: c4 (18. O: f5? Da4! ±) 18... K: c4 19. Oc1 c5. Белите възнамеряват да двоят

топовете си по линията „e“ и да упражнят натиск върху пешката e6, но Фишер противопоставя енергична игра в центъра и разбива илюзията, че белите са заздравили позицията. Сега плаши 20... c: d4, след което черните ще получат спечелена позиция, превеждайки следния план: Цf7, Dc6 и образуване на проходна пешка на дамския фланг.

20. d: c5 b: c5 21. Of4. С цел да се осуети e6—e5.

21... h6! Груба грешка би било 21... e5 поради 22. O: e5! K: e5 23. f4 и белите изравняват играта.

22. Te2. На 22. h4 би последвало De7 и пак g7—g5.

22... g5 23. Oe5 Dd8 24. Tfe1 Cf7 25. h3. Бедата на белите се състои в пасивността на топовете им.

25... f4. Фишер е нащрек! Сега офицерът на белите е напълно ограничен и изпълнява ролята на фигурант.

26. Ch2 a6 27. Te4 Dd5 28. h4? Портиш не издържа натиска и допуска фатална грешка. Трябваше 28. T4e2 и маркар че след 28... K: e5 29. T: e5 D: a2 черните печелят втора пешка, белите все пак биха оказали продължително съпротивление, защото щяха да активизират топовете си.

28... Ke3! Очевиден, но ефектен ход, печелещ качество.

29. T1: e3 f: e3 30. T: e3 D: a2. Понататъшната съпротива на белите е вече безнадеждна.

31. Tf3+ Ce8 32. Og7 Dc4 33. h: g5 h: g5 34. Tf8+ Cd7 35. Ta8 Cc6! Белите се предават. След Cb7 пешката „a“ решава бързо.

Една забележителна партия, в която младият гросмайстор показва отлично разиграване на трите стадия на партията и се проявява като превъзходен тактик, тънък стратег и виртуозен техник.

ЗОНАЛНИЯТ ТУРНИР В ИЗРАЕЛ

В Йерусалим се състояха двата зонални турнира — за мъже и жени от западно-азиатската зона. От пет страни, членки на ФИДЕ в този район, на поканата на Израелската шахматна федерация се отзоваха само представители на Монголската народна република. И двата турнира се проведеха с по четири участници в по два кръга. Те предизвикаха голям интерес и всяка вечер залата бе препълнена от любители, дошли да наблюдават партиите.

Мъжният турнир завърши с победата на монголския майстор Миагмарсурен с 4 т., следван от Домниц (Израел) 3.5 т., Уйтүмен (Монголия) 3 т. и Влайман 1.5 т. Според регламента на ФИДЕ, победителят в турнира получава званието „международен майстор“ и правото да участва в международния турнир за световно първенство.

Между жените победителка излезе израелската шахматистка Фридман с 4.5 т., следвана от Хандсурен (Монголия) 4 т., Виамба (Монголия) 3.5 т. и Хамович (Израел) 0 т. Фридман ще вземе участие в следващия етап на борбата за световната титла между жените.

